

Udtynding af bederoer ved forskellig udvikling

Ved *S. P. Lyngby Christensen*

791. beretning fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Nærværende beretning omhandler forsøg med udtynding af bederoer ved forskellig udvikling. Forsøgene er udført på statens forsøgsstationer i årene 1961-63. Beretningen er udarbejdet af videnskabelig assistent, agronom *S. P. Lyngby Christensen*, statens forsøgsstation ved Roskilde.

Forstanderne ved Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

Indledning

»Man kan uden skade begynde udtyndingen af roerne, når de første blade har vist sig mellem frøbladene, men bliver man ikke færdig med udtyndingen, inden planterne er blevet for store, lides der et betydeligt tab«. – »Er udtyndingen af roemarken ikke tilendebragt i rette tid, giver de for sent udtyndede roer omtrent 1 centner tørstof mindre pr. td. ld. for hver dag, der går, før de udtyndes«. (*Helweg*).

Ovenstående har været rettesnor for udtynding

Overgang til dyrkning af mere tørstofrige bederoer, brug af andre frøtyper, navnlig i form af slebet frø, og mindre såmængder med deraf følgende flere »fritstående« planter, har aktualiseret, at spørgsmålet om det ideelle udtyndingstidspunkt blev taget op til fornyet afprøvning.

Forsøgenes plan og gennemførelse

I 1961 blev der påbegyndt en forsøgsserie med udtynding af bederoer ved forskelligt udviklingsstrin efter følgende plan:

1: 12 kg alm.	bederoefrø, udtyndet	ved bladskifte (tidligt)
2: 12 » »	»	» 8 dage senere (»normalt«)
3: 12 » »	»	» 16 » » (sent)
4: 6 » slebet	»	» ved bladskifte (tidligt)
5: 6 » »	»	» 8 dage senere (»normalt«)
6: 6 » »	»	» 16 » » (sent)

af roer i mere end 50 år og har sin baggrund i forsøg udført i 1901-1905 med runkelroer og turnips. Resultaterne af disse forsøg er offentliggjort i Tidsskrift for Planteavl, bind 14, side 208 m.v. Tilsvarende forsøg er gennemført med kålroer og gulerødder i 1907-1910, og resultaterne herfra er offentliggjort i Tidsskrift for Planteavl, bind 19, side 561 m.v.

Forsøgene i 1901-1905 blev for bederoernes vedkommende udført med en barresstamme. Resultaterne viste, at tidlig og middeltidlig udtynding, d.v.s. henholdsvis ved første bladskifte og 9 dage senere, gav samme tørstofudbytte, hvorimod en yderligere udskydelse af udtyndingen på 10 dage nedsatte tørstofudbyttet med ca. 14 pct.

Forsøgene blev udført på lermuldet jord ved Aarslev, Lyngby og Tystofte i 1961-63 og ved Ødum i 1961 og på sandjord ved Tylstrup i 1961-63. Forsøget ved Aarslev i 1961 blev dog kasseret p.gr.a. for ringe spiring og deraf følgende mangelfuld plantebestand. Nærværende beretning omhandler således resultaterne fra ialt 12 forsøg.

I samtlige forsøg er anvendt fodersukkerroe, Hvid Øtofte S 59. Såvel almindeligt frø som slebet frø var handelsfrø, tørbejdset med et thiram-lindan middel. Spireevnen for alm. frø var opgivet til 82 pct. og for det slebne frø 77-78 pct. Det slebne frø var af størrelsen 3,0-4,0 mm.

Såningen blev for begge frøtypers vedkommende foretaget med alm. radsåmaskine. Som angivet

i planen blev der tilstræbt en såmængde på henholdsvis 12 kg alm. frø og 6 kg slebet frø pr. ha.

Forfrugten var for 10 forsøgs vedkommende korn og for 2 forsøg henholdsvis kålroer og kløvergræs. Forsøgene var velgødede med staldgødning, ajle og/eller kunstgødning.

I 1961 var temperaturen lidt over middel om foråret og omkring middel om sommeren. Nedbøren var omkring middel i hele vækstsæsonen, dog var der ved Tystofte en tørkeperiode i juni. Såningen blev foretaget fra 18/4 til 27/4 og som gennemsnit for forsøgene den 22/4. Spiringen, der fandt sted 17-18 dage efter såning, var gennemgående tilfredsstillende, dog kneb det lidt i forsøget ved Lyngby, idet jorden slemmede og blev skorpet efter såning. Ved Ødum var fremspiringen af det slebne frø lidt mangelfuld. Den øvrige del af vækstsæsonen kan vel som helhed betegnes som ideal for roerne. Der blev opnået et ret godt udbytte af rod, hvorimod topudbyttet blev forholdsvis lavt.

I 1962 var temperaturen såvel forår som sommer under middel. Nedbørsmængderne var omkring middel om foråret, men en del over middel

meren som helhed ideelle, og der blev i alle 4 forsøg høstet et stort udbytte af såvel rod som top.

Forsøgsresultater

Detalerede resultater fra de enkelte forsøg findes i hovedtabeller, der kan lånes ved henvendelse til Statens Planteavlskontor, Rolighedsvvej 26, København V. Der foreligger hovedtabeller over følgende emner:

Forfrugt og gødskning.

Dato for såning, spiring, udtynding og optagning samt række- og planteafstand.

Antal planter ved udtynding samt arbejdsforbrug ved udtynding i timer pr. ha.

Beskrivelse af planternes udvikling ved udtynding.

I 1962 og 1963 blev der i samtlige forsøg forud for hver udtynding foretaget en optælling af antal planter pr. 2 løbende m række pr. parcel. Formålet var at konstatere, om det maximale planteantal var opnået allerede ved den tidligste udtynding. Følgende oversigt viser gennemsnitsresultaterne for optællingerne de enkelte år og for alle 8 forsøg.

Roerplanter pr. 2 løbende m række inden udtynding

Forsøgsled:	1	2	3	4	5	6
	12 kg alm. frø			6 kg slebet frø		
4 forsøg i 1962	45	45	45	34	33	31
4 » » 1963	75	73	73	40	41	41

i den øvrige del af vækstsæsonen. Roerne blev sået fra 17/4 til 5/5 og i gennemsnit for de 4 forsøg den 26/4. Spiringen, der fandt sted 20 dage efter såning, var træg og i flere tilfælde noget mangelfuld. Sommeren som helhed var præget af det kolde og fugtige vejr, og resultatet blev et forholdsvis lavt rodudbytte.

I 1963 var temperaturen i det tidlige forår under middel, men fra såning først i maj lå den til gengæld lidt over middel. Nedbørsmængderne var både forår og sommer nærmest lidt under middel. Roerne blev sået sent, fra 27/4 til 13/5 og som gennemsnit for forsøgene den 6/5, men til gengæld spirede de hurtigt, 10-14 dage efter såning, og med en høj spireprocent. Vækstforholdene var for som-

Der er ingen væsentlig forskel på planteantallet indenfor samme frøtype ved de 3 udtyndingstider og da slet ikke i retning af større fremspiring i løbet af udtyndingsperioden. Tallene viser en betydelig større fremspiring efter 12 kg alm. frø i led 1-3 end efter de 6 kg slebet frø i led 4-6. De viser endvidere, at fremspiringen, især for alm. frø, har været betydelig ringere i 1962 end i 1963.

Udtyndingen i led 1 og 4, d.v.s. 1. udtynding, blev så vidt muligt foretaget umiddelbart efter første bladskifte, svarende til en meget tidlig udtynding. 2. udtynding, led 2 og 5, blev foretaget 8 dage senere, nærmest svarende til »normal« udtyndingstid. Planterne havde da fra 2-4 bladpar. Ved 3. udtynding, led 3 og 6, der blev foretaget

yderligere 9 dage senere, havde de fleste planter 4-7 bladpar. Roeplanterne var efterhånden blevet lange og ranglede, især i led 3 efter alm. frø.

I følgende oversigt er angivet datoer for såning, spiring og udtynding som gennemsnit for årene. Spiringsdatoer er kun angivet i 5 af forsøgene, men er her omregnet i forhold til alle forsøg.

År	Dato for såning	Dato for spiring	Dato for udtynding		
			led 1 & 4 tidl.	led 2 & 5 »normalt«	led 3 & 6 sent
1961.....	22/4	9/5	23/5	31/5	8/6
1962.....	26/4	16/5	2/6	11/6	20/6
1963.....	6/5	19/5	31/5	8/6	16/6
Tidsinterval i dage, gns.	← 17 →	← 14 →	← 8 →	← 9 →	

Tidsintervallet mellem såning og udtynding varierede en del fra forsøg til forsøg og fra år til år. I 1961 blev den tidlige udtynding foretaget 31 dage efter såning, i 1962 37 dage efter såning og i 1963, hvor roerne blev sået sent, kun 25 dage efter såning. I gennemsnit af de 12 forsøg hængik der 31 dage mellem såning og tidligste udtynding.

Ved samtlige forsøg blev der taget tid på udtynningsarbejdets udførelse. Til dette formål anvendtes hele bruttoparcellen, der i gennemsnit svarede til ca. 100 løbende m række. Resultaterne herfra er, omregnet til timer pr. ha, anført som gennemsnit for alle forsøg og som forholdstal, hvor led 1 = 100.

en stor arbejdsforøgelse. Således var der en forskel i arbejdsforbruget fra første til sidste udtyndingstid for alm. frø på ca. 41 pct. og for slebet frø på ca. 36 pct. Årsagen til denne store arbejdsforøgelse var, at roeplanterne såvel som eventuelle ukrudtsplanter efterhånden var blevet store og ranglede og dermed svære at adskille. Forholdet

træder tydeligst frem efter det almindelige frø med færre fritstående planter.

Arbejdstidsbesparelsen ved brug af 6 kg slebet frø i forhold til 12 kg alm. frø var ved de 3 udtyndingstider henholdsvis 19 pct., 18 pct. og 21 pct. eller i gennemsnit ca. 20 pct.

Af hensyn til tidtagning blev markering af planteafstanden forud for udtynding undladt, men der blev i alle forsøg tilstræbt en planteafstand på 25 cm. Rækkeafstanden vekslede fra station til station og var for Aarslev og Tystofte 55 cm, for Lyngby 60 cm og for Tylstrup og Ødum 56,25 cm. I tabel 1 er der foruden det foreliggende planteantal ved optagning også anført det beregnede

Arbejdsforbrug ved udtynding

Udtyndet:	Alm. frø			Slebet frø		
	tidligt	»normalt«	sent	tidligt	»normalt«	sent
timer/ha.....	64	64	90	52	53	71
Forholdstal..	100	101	141	81	83	111

Gennemsnitsresultaterne viser ingen større forskel i arbejdsforbruget ved de 2 første udtyndingstider inden for samme frøtype. Med undtagelse af to forsøg viste de alle mindst arbejdsforbrug ved den tidlige udtynding.

En udsættelse af udtyndingen til sidste udtyndingstid har derimod i næsten alle tilfælde betydet

tilstræbte planteantal. Som gennemsnit for alle forsøg er i sidste linie anført manglende roer i pct. af tilstræbt planteantal.

Trods store variationer i plantetallet i de enkelte forsøg og mellem forsøgene viser gennemsnitsresultaterne kun små forskelle mellem de 3 forskellige udtyndingstider inden for samme frøtype.

Tabel 1. Tusinde planter pr. ha ved optagning

Udtyndet:		12 kg alm. frø			6 kg slebet frø			Tilstræbt plantetal
		tidligt	»normalt«	sent	tidligt	»normalt«	sent	
Aarslev	1962	63,8	66,0	69,1	63,4	65,8	64,0	72,7
	1963	71,4	65,7	60,4	68,8	65,3	61,1	72,7
Lyngby	1961	57,8	61,4	57,5	49,9	53,8	52,8	66,7
	1962	57,0	56,9	58,6	51,3	55,0	55,6	66,7
	1963	62,8	63,1	62,8	60,8	62,0	61,7	66,7
Tylstrup	1961	64,0	62,9	66,1	57,2	53,3	52,2	71,1
	1962	64,4	62,2	60,2	61,9	57,3	57,9	71,1
	1963	65,1	66,5	64,9	62,3	64,2	63,0	71,1
Tystofte	1961	61,8	59,1	62,7	58,3	52,1	54,8	72,7
	1962	60,7	53,3	57,6	60,7	56,9	56,6	72,7
	1963	55,5	53,6	54,4	53,0	53,0	51,9	72,7
Ødum	1961	60,4	60,8	62,0	52,2	54,4	49,7	71,1
Gens. 12 forsøg		62,1	61,0	61,4	58,3	57,8	56,8	70,7
Pct. mangl. pl.		12,2	13,7	13,2	17,5	18,2	19,7	

Der er dog en tendens til nedgang i planteantallet ved udsættelse af udtyndingen.

Der blev tilstræbt samme plantetal i begge frøtyper, men trods dette var der ved optagningen omkring 6 pct. færre planter efter slebet frø end efter alm. frø. Dette forhold skyldes fortrinsvis

dårlige spiringsbetingelser i enkelte af forsøgene, således forsøgene ved Lyngby i 1961 og 1962 og ved Tylstrup i 1961.

Udbytte af rod og top, rodtørstof og sandfrit toptørstof for de enkelte forsøg samt tørstofprocenter som gennemsnit for forsøgene fremgår af

Tabel 2. Rodtørstof + 70 pct. sandfrit toptørstof, hkg pr. ha

	Antal forsøg	12 kg alm. frø pr. ha			6 kg slebet frø pr. ha		
		udtyndet	udtyndet	udtyndet	udtyndet	udtyndet	udtyndet
		ved bladskifte	8 dage senere	17 dage senere	ved bladskifte	8 dage senere	17 dage senere
Aarslev...	2	171,9	165,8	165,5	170,9	172,1	166,0
Lyngby...	3	131,4	133,1	121,3	131,3	134,2	128,1
Tylstrup..	3	151,7	149,7	144,5	148,5	148,1	142,9
Tystofte..	3	149,2	138,2	134,2	148,3	145,1	142,2
Ødum....	1	135,5	134,6	136,5	125,9	127,5	128,8
1961.....	4	144,8	142,3	134,7	139,7	136,5	133,9
1962.....	4	134,1	131,5	126,1	136,6	136,0	130,8
1963.....	4	165,1	158,5	156,0	161,6	165,9	160,5
1961-63..	12	148,0	144,1	138,9	146,0	146,2	141,7
Mindre udb. mod tidlig udtynding..	—	—	3,9	9,1	—	—	4,3

LSD (95 pct.) for gns. af 12 forsøg = 3,7 hkg.

bilag 1 bagest i beretningen. I tabel 2 er anført udbytte af rodtørstof + 70 pct. toptørstof som gennemsnit for forsøgsstederne og som års gennemsnit.

Med 12 kg alm. frø pr. ha har der i gennemsnit af alle forsøg været en tydelig og ret sikker nedgang i udbyttet ved udsættelse af udtyndingen til 2. og især 3. udtyndingstid. Udbyttenedgangen var fra 1. til 2. udtyndingstid på 3,9 hkg tørstof og fra 2. til 3. på 5,2 hkg tørstof pr. ha. Udsættelse af udtyndingen fra 1. til 3. udtyndingstid har således betydet en udbyttenedgang på godt 6 pct.

Roerne efter 6 kg slebet frø pr. ha har praktisk taget givet samme tørstofudbytte efter de 2 første udtyndingstider. En yderligere udsættelse af udtyndingen med 9 dage har derimod betydet en udbyttenedgang på knap 3 pct. i forhold til den tidlige udtynding.

Til belysning af eventuelle forskelle i forholdet mellem rodudbytte og topudbytte er i følgende oversigt anført det gennemsnitlige udbytte af rodtørstof og sandfrit toptørstof.

Udtyndet:	12 kg alm. frø			6 kg slebet frø		
	tidligt	»normalt«	sent	tidligt	»normalt«	sent
hkg rodtørstof pr. ha.....	111,3	108,1	103,8	110,3	110,1	107,0
hkg sandfrit toptørstof pr. ha.....	52,5	51,5	50,1	51,0	51,5	49,6
Toptørstof i pct. af tørstof ialt.....	32,1	32,3	32,6	31,6	31,9	31,7

Sidste linie i oversigten angiver toptørstoffets procentvise andel af ialttørstoffet. Tallene viser, at forholdet rodtørstof/toptørstof er næsten konstant ved de 3 udtyndingstider eller med andre ord, at udbyttenedgangen fordeler sig ligeligt på top og rod.

Årsagen til nedgang i udbytte ved udsættelse af udtyndingen er antagelig den, at store og ranglede planter i tæt bestand lider mere ved udtynding end små og mere fritstående planter. Denne antagelse bekræftes af forholdet mellem forsøgsleddene efter 12 kg alm. frø og leddene efter 6 kg slebet frø pr. ha, idet sidstnævnte, hvor der er flere fritstående planter, tydeligt bedre tåler en udsættelse af udtyndingen.

Som tidligere omtalt blev også det slebne frø sået med alm. såmaskine. Ved såning med special-såmaskine er der en mulighed for en bedre frøfor-

deling og dermed flere fritstående planter, og derfor er der vel grund til at antage, at nævnte forhold mellem roer efter 12 kg alm. frø pr. ha og roer efter 6 kg slebet frø pr. ha bliver mere fremtrædende.

Sammen drag

I årene 1961-63 blev der ved 5 forsøgsstationer udført ialt 12 forsøg med udtynding af bederoer ved forskellig udvikling, henholdsvis ved første bladskifte, 8 dage senere og 17 dage senere. Forsøgene omfattede tillige 2 frøtyper, dels almindeligt uslebet frø og dels slebet frø i størrelsen 3-4 mm. Udsædsmængderne var henholdsvis 12 kg og 6 kg pr. ha. Roestammen var i begge tilfælde fodersukkerroe, Hvid Øtofte S 59.

Resultaterne viste, at roer efter 12 kg almindeligt frø pr. ha gav det største udbytte ved den tidligste udtynding, og at udbyttet ved de 2 senere udtyndingstider gik ned med henholdsvis 3,9 og 9,1 hkg tørstof pr. ha eller med 2,6 og 6,1 pct. i forhold til den tidlige udtynding. Roerne efter 6

kg slebet frø pr. ha gav samme tørstofudbytte ved de 2 første udtyndingstider, hvorimod en udsættelse af udtyndingen til sidste udtyndingstid betød en udbyttenedgang på 4,3 hkg tørstof pr. ha eller knap 3 pct.

Forholdet rodtørstof/toptørstof var praktisk taget konstant ved de 3 udtyndingstider og d.v.s., at de målte udbyttenedgange fordeler sig procentvis ligeligt på rod og top.

Tidsstudier i forbindelse med udtyndingen viste, at arbejdsforbruget var stort set ens ved de 2 første udtyndingstider, hvorimod sidste udtyndingstid betød en arbejdsforøgelse på 41 pct. for roer efter 12 kg almindeligt frø pr. ha og 36 pct. for roerne efter 6 kg slebet frø pr. ha.

Efter dette må reglen være, at bederoer i tæt bestand ved fremspiring bør udtyndes tidligst muligt efter første bladskifte. Hvor plantebestanden

derimod er forholdsvis tynd og der er mange fritstående planter, kan udtyndingen udsættes omkring 8 dage uden at udbyttet af den grund går ned. Derimod betyder en yderligere udsættelse af udtyndingen også her både forøget udtyndingsarbejde og nedgang i tørstofudbyttet.

Summary

Thinning of beets at different stages of growth

During the years 1961 to 1963 a total of 12 experiments with thinning of beets at different stages of growth were carried out at 5 research stations. The three times of thinning in question were the following: at change of seed leaves, 8 days later, and 17 days later. The experiments comprised 2 types of seed as well, viz. untreated and mechanically processed seed in a 3 to 4 millimetre size. The quantities sown were 12 kilos and 6 kilos per hectare respectively. In both cases, the beet strain used was the fodder sugar beet Hvid Øtofte S 59.

The results showed that beets grown from 12 kilos of natural seed per hectare gave the highest yield at the early thinning, whereas, at the two later times of thinning, the yields were reduced by 3.9 and 9.1 hectokilos of dry matter per hectare, respectively, or by 2.6 and 6.1 per cent as compared to the early thinning.

The beets grown from 6 kilos of processed seed per hectare gave the same yields of dry matter at the two first times of thinning, whereas postponement to the last time of thinning caused a reduction in yield of 4.3 hectokilos of dry matter per hectare, or nearly 3 per cent.

The ratio of dry matter of root/dry matter of top was practically constant at the 3 times of thinning, i.e. the percentages of the reductions in yield were equally divided between root and top.

Time-studies in connection with the thinning showed that, on the whole, the man-hours spent in the two first thinnings were the same, whereas the last thinning meant an increase in man-hours of 41 per cent for beets grown from 12 kilos of natural seed per hectare and 36 per cent for the beets grown from 6 kilos of processed seed per hectare.

According to this, it should be a rule that beets grown densely at the time of sprouting should be thinned as early as possible after the first change of leaves. In places, where the growth is rather sparse with many isolated plants, the thinning may be deferred for a week without resulting in a reduction in yield. On the other hand, a further postponement of the thinning will also in this case mean an increase in man-hours spent in thinning and a reduction in yield.

	12 kilos of natural seed per hectare			6 kilos of processed seed per hectare		
	thinned at change of leaves	thinned 8 days later	thinned 17 days later	thinned at change of leaves	thinned 8 days later	thinned 17 days later
Number of beets per 2 metre row...	60	59	59	37	37	36
Time spent at thinning, hours per hectare.....	63.7	64.4	89.7	51.9	52.9	70.5
1.000 plants per hectare on lifting...	62.1	61.0	61.4	58.3	57.8	56.8
Dry matter of root + 70 per cent dry matter of top free from sand in hectokilos per hectare.....	148.0	144.1	138.9	146.0	146.2	141.7

Bilag 1.

		Rod forsøgsled						Top forsøgsled					
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
		Udbytte af rod og top, hkg pr. ha											
Aarslev	1962.....	568	542	547	566	560	547	540	552	546	562	569	548
	1963.....	774	752	716	753	761	720	630	605	589	612	623	571
Lyngby	1961.....	522	566	475	542	540	522	387	422	381	385	392	406
	1962.....	455	450	407	457	459	424	374	392	358	390	400	379
	1963.....	570	554	535	560	572	556	466	467	468	477	486	467
Tylstrup	1961.....	540	526	535	523	486	460	540	526	535	523	486	460
	1962.....	433	427	406	434	439	409	606	599	544	604	564	555
	1963.....	554	562	547	554	570	556	474	507	472	470	514	481
Tystofte	1961.....	610	555	519	625	573	582	410	399	387	390	374	360
	1962.....	538	536	500	551	548	514	471	421	429	470	463	436
	1963.....	728	666	657	727	738	730	506	464	455	476	491	448
Ødum	1961.....	601	594	611	552	561	586	408	413	405	372	402	372
12 forsøg, gens.....		574	561	538	570	567	551	484	481	464	478	480	457
		Tørstofudbytte, hkg pr. ha											
Aarslev	1962.....	105,8	102,1	106,1	110,0	109,1	105,9	58,0	58,4	57,0	57,9	59,2	58,6
	1963.....	149,1	143,9	139,3	145,3	146,6	141,1	68,8	63,9	65,2	65,5	67,3	62,9
Lyngby	1961.....	103,7	111,7	91,6	104,6	106,8	101,0	40,7	44,8	40,5	39,4	40,7	42,1
	1962.....	85,4	84,5	76,7	86,8	87,3	81,3	41,1	41,5	39,0	42,5	43,2	41,7
	1963.....	113,0	108,6	105,6	110,0	114,2	109,1	49,6	48,6	48,9	50,0	50,9	49,0
Tylstrup	1961.....	132,4	128,3	122,4	127,5	122,6	117,1	59,2	55,3	58,3	56,0	52,6	50,1
	1962.....	84,6	82,5	77,9	84,9	87,5	80,8	67,2	67,9	59,8	65,7	61,8	63,8
	1963.....	112,4	112,7	112,8	111,2	113,8	112,9	53,3	56,4	53,7	52,4	57,4	54,6
Tystofte	1961.....	107,8	96,2	90,4	107,2	97,9	98,8	42,4	40,5	40,7	38,4	37,1	35,8
	1962.....	105,8	103,8	98,7	108,8	106,9	103,7	55,0	50,5	51,3	56,7	54,9	52,3
	1963.....	126,5	114,9	114,6	125,5	127,6	127,7	56,1	51,1	49,2	52,6	55,0	49,4
Ødum	1961.....	108,7	107,6	110,0	101,7	101,2	104,1	38,3	38,6	37,9	34,6	37,6	35,3
12 forsøg, gens.....		111,3	108,1	103,8	110,3	110,1	107,0	52,5	51,5	50,1	51,0	51,5	49,6
		Pct. tørstof (sandfrit)											
12 forsøg, gens.....		19,4	19,3	19,3	19,4	19,4	19,4	10,8	10,7	10,8	10,7	10,7	10,9